

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. i. tézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Iparos-segéd és iparos-mester.

A kormányának és a társadalom kíválóbbsa férfainak régóta nagy gondját képezi ama kérdés, mi módon lehetne a hajdan erős, de mindinkább pusztuló iparos-osztály helyzetét tűrhetőbbé tenni s megélhetését s némi jólétét is biztosítani.

Nálunk Magyarországon tulajdonképpen nincs „munkáskérdés“, mint más országokban, ahol a gyáripar teljesen uralkodik a kézműipar felett. Nekünk alig vannak gyáraink, ezért nincs munkáskérdésünk sem. De van iparoskérdésünk, melyet elébb-utóbb megoldásra kell vezetnünk. Már pedig mindaddig, míg a „szabad verseny“ elve fentartatik, az államtól alig lehet egyebet várni, mint a szá-

badság megóvását és biztosítását. Következésképpen az iparos-osztály anyagi helyzetének javulása egyedül magától az iparostól, ezen osztálytól függ és abból is kell kiindulni.

Tagadhatatlan bizonyítékát szolgáltatja ennek az élet is. Hisz számos iparossal találkoztunk, kik nagyszámu iparos-társaik közül egymaguk tudtak kiemelkedni, virágzó üzlettel és így jó móddal is bírnak.

Miért van ez? Ők is ugyanazon törvények és viszonyok között élnek. A szerencse isten-asszonyának manapság már nincsenek kiváltságos kegyeltjei, és ha azt mondjuk, hogy ez vagy amaz szerencsés, ez — ha valóban a dolgok mélyéig akarunk hatolni — csak azt jelenti, hogy a szerencsés nagyobb ügyességgel, több szorgalommal, észszel és körültekintéssel rendezte be dolgait. Más szóval ki-ki a maga szerencséjének kövője.

Csaknem mindent egyenlő körülmények forognak fenn arra nézve, hogy az iparos pályára lépő fiatal ember legkésőbb 17—18 éves korában segéddé lesz; önálló ipartűzéshez pedig, a ki azt elérheti, rendszeren csak 28—30 éves korában jut. Tehát általánosságban 10 évet tölt mint segéd.

Ennyi idő még a legszerényebb körülmények között is elegendő oly kis tőke gyűjtésére, mely első alapját képezze az önálló ipartűzésnek.

Világos dolog, hogy ez a cél csak akkor érhető el, ha a tőkegyűjtés 10 év alatt folytonos és megszakítás nélkül folyik.

De hogy ilyenmü tőkegyűjtésre önmagából és magán szántából, az életnek éppen ebben a szakában igen kevés ember képes, azt bizo-

nyítani felesleges. A kiforratlan lélek fiatal kedélye még azt sem engedi meg, hogy a fiatal ember a holnapra gondoljon, nem hogy az egész életre szóló jövőt szem előtt tartaná. És éppen ezért kellene le nem alkudható kötelességévé tenni az iparos-segédnek ezt a jövőre való gondoskodást.

Mondja ki az ipartestület, hogy csak oly feltétel mellett fogad föl ezentul minden mestersegédet, ha ez beleegyezik, hogy keresményének, tegyük föl, 10 százaléka visszatartassék, a mi azután megfelelő módon az ipartestületnél kamatoztatnák.

Ez esetben például 10 frt heti kereset mellett a tíz évi megtakarítás kamat nélkül 500 frtnak felelne meg, a mihez a segéd még kölcsönt is kaphatna, midőn önálló üzletbe kezd. Kisiparosnak a kezdetnél csak 1000 frt is oly alap, mely a legszebb jövőre nyit kilátást.

Ajánljuk ezt az eszmét az ipartestületek figyelmébe.

Vasary Kolos hercegprimás szombaton Esztergomba érkezett. A primási aulából származó hírek alaptalanoknak mondják a római utról a lapokban megjelent kommentárokat. A hercegprimás nem maga szántából ment Rómába a katolikus világ fejéhez, hanem az apostoli király megbízásából és így alaptalan az a hír, hogy a pápa nem szívesen vette, hogy a primás a husvét ünnepére hívei köréből eltávozott. Az egyházfő küldetésében a haza és egyház érdekeinek mindenben megfelelt.

Adóreform készül a pénzügyminiszteriumban, mely állítólag fokozatos jövedelmi adórendszeren fog alapulni, a hónapok óta beszerzett adóstatistikai adatok alapján. Tán remélhetni, hogy e

A „Székelyföld“ tárczája.

Tavas.

— Jó reggelt kívánok, kis ba . . .
— Ki ne mondja azt a szót. Eddig megjárta, de ezután nem törőd az a kiállhatatlan elnevezést: bakfis. Hát maga micsoda? Első éves jogász?! Azért nekem nem imponál; én ezen a pünkösdőn megkonfirmáldom, tehát nagy lány leszek és júniusban leteszem az utolsó vizsgálatot a felsőleányiskolában, következőleg nem leszek többé . . .
— Mi?
— Iskolás leány; tetszik érteni?
— Igen, értem; de azért ha megengedi kedves nagysád, egy pár évig csak bakfis lesz még.
— De nem leszek az, mert nagy leány leszek. Mama mondta, hogy bálba fogok járni és ott igazi gavallérokkal, valóságos végzett emberekkel fogok táncolni és társalogni. Oh, ezentul fordul a kocka! Nem én leszek bakfis, hanem maga!
— Bocsnat, Olga nagysád! De ezen elnevezést emberemlékezet óta igen fiatal hölgyekre szokták alkalmazni és következőleg én nem lehetek bakfis.
— No hát akkor legyen stokfis! . . . Kérem,

tisztelt Lajos ur, igen tisztelt költő ur, hagyjon most el engem, ellátok én magam is az iskoláig! Oh, hogy egy kis sár van, az nem tesz semmit, ki tudom én azt kerülni egyedül is. Ajánlom magamat!

— Olga, beszéljünk komolyan. Miért haragszik maga egy idő óta reám, és miért nem akarja engedni, hogy mint eddig, most is az iskoláig kísérjem, a mi lakásuktól oly messze esik? Legyen hát, mint nagy leány, okos, és feleljen őszintén, miért haragszik?

— No hát megmondom. Azért haragszom magára, hogy maga is felcsapott költőnek. Igen, én haragszom minden költőre, mert verset írnak és . . .
— És?
— És majdnem mindenik dicsőíti a tavaszt! Maga is azon kezdte versifikálását, hogy megénekelte a tavasz szépségeit.

— Azért?! Hát van-e méltóbb tárgy költő tollára, mint a tavasz, a természet ezen csodálatos ébredése, mikor a . . .
— Kérem, ne mondja tovább. Tudom már könyv nélkül. Tudom, hogy mikor a fák rügyeznek, madarak csevegnek, bogár ébrednek, virág fakadozik, üde tavaszi szél, balzsamos levegő stb. Oh, tudom, hogy a maguk kedves tavaszukban mindezek benne vannak. De van benne még sok

más is, a mit a tisztelt költő urak kifejejtettek, például . . .

— Például, ha tavasz nem volna, maga most nem vehette volna fel a creme-ruháját, a mi magának igen jól áll.

— Igen, és maga sem vehetett volna galambszürke ruhát, fehér mellényt, és nem tehetett volna gigerli-kalapot, a mi magának egy cseppet sem áll jól. S ha tavasz nem volna, hát eső se lenne, s ha eső nem lenne, akkor sár sem volna és nekem nem kellene esőben, sárban járjak az iskolába egy negyedórai távolságra, — s ha tavasz nem volna, nem közelednék a vizsga és nem kellene annyit tanulni, — s ha tavasz nem volna, a költők nem tudnának verset írni és nem volna, mi úgy elfoglalja őket! És a mi fő, ha tavasz nem volna, nem olvadna el a jég és lehetne korcsolyázni itéletnapig. Miért nem írnak a térről annyi szépet? Hisz az százszor szebb, mint a tavasz. De persze azok a napsugár-mártással élő költők nem tudják, milyen gyönyörűséget ad a tél. Nem tudják, hogy télen van a karácsonyi szünidő, télen vannak a hosszú esték és a felsőleányiskolások akkor gyűlnek össze egyik a másikhoz és majdnem mindenik egy-egy jogász, akadémikus stb. bátyjuk kíséretében . . .

— Aztán télen zuzmarásodik meg az ember batusza . . .

reform a földadóval terheltek könnyítésére fog szolgálni. A porosz pénzügyminiszter fényesen keresztültvit jövedelmi adótörvénye után most a föld és házadót egyáltalában az állam kezéből a községek és kerületek rendezésére készül bocsátani.

Román panaszok a román autonom vámtarifa ellen.
Bukarestből április hó 21-éről írják a következő sorokat: Az új vámtarifa immár közel egy éve, hogy érvényben van, de egyre sirűbben hallhatni kifakadásokat a kereskedők köréből. Az iparosok meg volnának elégedve a vámtarifával, mert az ipar egy év lefolyása alatt jelentékenyen, azt mondhatnók annyira emelkedett, hogy számokkal ezt ki sem lehetne egyhamar fejezni. A kereskedők nincsenek megelégedve aváltozott viszonyokkal; a nagy vám, mely a behozott és nélkülözhetetlen árucikkekre nehezedik, gyakran a fennálló rizikó mellett, mely a hozattal jár, kizárja még a hasznát is. — Igen kedvezőtlen a románokra nézve, hogy a luxus cikkek aránylag alacsonyabb vámost fizetnek, mint a közönségesebb és a mindennapi használatban levő cikkek, melyeket többnyire a nép tömege vásárol. A kiskereskedő a nagy vám dacára sem igen emelheti az áru árát, természetesen rendkívül kevés haszonnal kénytelen beérni. — Arra a hirre, hogy a román kormány nem szándékozik a közép-európai államok szövetségébe lépni, Romániában az iparosok óriási tökéet fektetnek gyárak építésébe, csak hogy az ipar mielőbb fellendüljön.

Az ezüstkészletek megállapítása. A pénzügyminiszter a következő felszólítást bocsátja közzé: Minthogy a valutarendezési mivelet némely részletére nézve nagy fontossággal bír az, hogy oly megbízható adatok álljanak rendelkezésre, a melyekből a monarchia területén forgalomban levő ezüstpénz mennyisége tekintetében következtések vonhatók le, a cs. és kir. osztrák pénzügyminiszter urral létrejött megállapodás alapján intézkedés történt az iránt, hogy ez évi április 28-án az összes állami és egyéb közpénztáraknál a monarchia egész területén a készletben levő ezüstérték pénzmenyisége állapíttassék meg. Miután a művelet eredménye annál teljesebb és ennek folytán annál becseesebb is lesz, minél nagyobb száma a köz- és fontosabb magánpénztáraknak működik közre ugyanez irányban, felkérem mindazokat a nyilvános városi és községi pénztárakat, valamint azokat a hitelintézeteket, ipari és kereskedelmi vállalatokat, egyesületeket stb., melyek külön felszólítást tőlem nem kaptak, hogy ez évi április 28-án pénztáruk zárlatakor a birtokukban levő o. é. 2 ftros, 1 ftros és $\frac{1}{4}$ ftros (25 kros) ezüstérmek összegét

— No, attól magának nem kell tartani, mert nincs, hanem jöhet a tavasszal. Tudja, mikor „a bogár ébredszik, virág fakadzik!”

— Olga, ez már sok! Süsse meg a telét, maga bakfis! Hiába haragszik, ugysis szép a tavasz! Pá, kis bakfis!...

— Zsupsz! Hogy oda csapta magát! Kell-e még tavasz? Pocsékká vált a galambszürke ruha! Erre írjon kádenozciát!

Hilária.

Apróságok.

Megható mentiség.

Egy berlini tanítónak egy szegény mosonő közelebb helyesirási hibákkal telve a következő levelet írta: „Kérem fiamnak Friczinek megbocsátani, hogy nem mehet az iskolába, mert — meghalt.”

Gyöngéden.

Gigerli ur éppen akkor lép a zálogházba, mikor Lili kisasszony távozik. Hidegvérten mondja:

— Ah, ah, nagysád is zálogosdit játszott.

Tanács.

Aggszüz: Olyan kupét kérek, a melyben nem dohányoznak, nem diszkrálnak és hol az utasok nem futkosnak ki és be.

Kalauz: Ilyen kupék csak a marha-waggonokban vannak.

szegét darabszám és érték szerint állapítsák meg és e megállapítás eredményét velem közöljék.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház szombati ülésének elején oly kevés képviselő jelent meg, különösen az ellenzéki padokon (a függetlenségek közül csak ketten voltak a házban); hogy az ellenzékről a jelenlevők megszámlálását kívánták s a házszabályok értelmezése fölött ismét vita támadt, melyben Tisza Lajos gróf és Bánffy elnök magyarázták meg a házszabályok igaz értelmét.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök a beteg kereskedelmi miniszter helyett több törvényjavaslatot terjesztett be s ezek között egyet a munkások baleset elleni védelméről és az ipar-felügyelőről.

A belügyi tárcza budgetvitájának zárbeszédeire kerülén a sor, Ivánka Oszkár ajánlotta saját határozati javaslatát, melyről azt állította, hogy ugyanolyan határozati javaslatot adott be egykor Szilágyi Dezső. — Horváth Gyula visszavonta határozati javaslatát.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök nagyhatású beszéde zárta be az általános vitát.

A részletes tárgyalás folytatásánál Issekutz Győző mondott ismét unalmas viczinális beszédet. Folytatták a lokális dolgok fölhozását Olay Lajos és Sima Ferencz. A képviselői padsorok épügy megritkultak az unalmas beszédekre, mint a karzatok. Az unalom elől szökött mindenki a folyosókra.

Az ülés végén Pázmándy Dénes interpellálta a miniszterelnököt a miatt, hogy a bécsi Radetzky-ünnepélyen magyar képviselők megjelennek.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök azonnal válaszolt az interpellációra; megjegyezte, hogy Radetzky működése nem volt politikai, hanem katonai s még mint katona sem volt a magyarok ellensége. A magyar képviselőházat meghívta a bécsi Radetzky-szobor bizottság; a mint a Deák-szobor bizottság annak idején meghívta az osztrák képviselőházat. A magyar képviselőház, mint ilyen, küldöttségileg nem vesz részt a Radetzky-ünnepen; de hogy a képviselők fölutazzanak, az ellen senkinek sem lehet kifogása. A miniszterelnök válaszát a szabadelvű-párt helyesléssel fogadta s még az ellenzékről is többen tudomásul vették.

A valutarendezés.

A Bud. Corr.-nak Bécsből távirják e hó 23-ik kelettel:

A két pénzügyminiszter ma több órai tanácskozásban megegyezésre jutott a parlamentek elé mostanában terjesztendő összes valutajavaslatok szövege, valamint azok indokolásának alapelvei tekintetében, és elhatározták, hogy e javaslatokat május hó első felében, a mint az indokolások elkészülnek, előterjesztik a magyar és az osztrák képviselőháznak azon czélzattal, hogy azok oly gyorsan, a mint csak lehetséges, elintéztessenek. Biztosra vehető, hogy a magyar országgyűlés a kormányjavaslatokat elfogadja, de minden valószínűség szerint az osztrák képviselőházban aligha fog a valutaszabályozás említésre méltó ellenzésre találni, bárha nagyobb vitát is idézend elő, mihelyt ismeretesebbé válnak a törvényjavaslatok előrelátásról és gondosságról tanuskodó intézkedései.

A javaslatok értelmében az új aranyérték alapját a $\frac{9}{10}$ finomságú aranykorona 0.3049 gramm finom arannyal fogja képezni, a mi 1 frank és 10-01 centimes-nak felel meg, és az aranyérmek 20- és 10-koronás darabokban fognak veretni. A magánosok részére határtalan mennyiségben verethető aranyérmek a bécsi pénzverdében német felírást és a körmöczbányai pénzverdében egészen hasonló alakú érmek magyar felírást és a magyar ozimert fogják nyerni.

Mivel az összes 1-, 5- és 50-forintosok szűcsezszive be fognak vonatni, azonkívül a szükségletnek megfelelőleg ezüstkoronák fognak forgalomba jutni. Ezek a magyar és az osztrák kincstár által az ujonan kötéendő éremverési egyezményben ezüst-, nickel- és bronzpénzekre meg-

állapított kvóta arányában 85% finomság tartalommal fognak veretni, körülbelül az ezüstfrankoknak megfelelő nagyságban, de nem a mai osztrák értékű forint ezüsttartalmának megfelelőleg, hanem a latin unio ezüstérméinek ezüsttartalmával, tehát az aranynak az ezüsthöz, vagy oly arány mellett, mely ugy viszonylik, mint 1 : 15, mi által az állam mintegy 3%-nyi átveretési nyereséget huz. Az összes kiveretett ezüstforintosok továbbra is forgalomban maradnak és két korona értékével fognak birni. Veretnek továbbá 50%-os ezüsttartalommal 50-filléresek is. A legkisebb forgalom számára azonkívül nickelből veretendő 20- és 10-filléres darabok fognak forgalomba hozatni tekintélyes szakemberek javaslatai alapján, kik az ily pénzek tartósságára utaltak. A legkisebb pénzek a tízedes rendszernek megfelelőleg csak egy- és kétfilléresek lesznek. Ezeket keményebb, sötétebb bronzöntvényből fogják veretni, mely 95% rézet, 4% czink és 1% ölmot tartalmaz. Az érmek nem vékony lemezek lesznek, mint az aranypénznél, hanem sokkal vastagabbak, kiemelkedő szélekkel és igen nagy számokkal; némelyek rovatkás szélekkel is fognak veretni.

A vámfizetéseknel az aranyforint egyenértékű a relációznak megfelelőleg meg fog állapittatni a 19% agio.

Külömfélék.

— **Eljegyzés.** Wallachy Károly bereczki gyógyszerész folyó hó 23-án tartotta eljegyzését Hamar Ignác futásfalvi földbirtokos kedves leányával, Irmával.

— **Kézdi-Vásárhely város képviselőtestülete** f. hó 26-án tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését, melynek kevés számu és kevesebb fontosságú tárgyai közül kiemelendőnek tartjuk az 1891. évi zárszámadást, mely szerint a városnak a múlt évben bevétele volt 64546 frt 58 $\frac{1}{2}$ kr, kiadása 64531 frt 31 kr, pénztári maradvány 15 frt 27 $\frac{1}{2}$ kr. 2. Polgármester bejelenti, hogy belügyminiszteri rendelet alapján a város jövőre 10 tagot fog a megyei bizottságba választani. 3. A város által alkotott bérkocsi-szabályrendelethez a megyei állandó választmány által javasolt javítások elfogadtattak. 4. A selyemtermelés emelése végett meghatározott, hogy a város tulajdonát képező barompiaczi kert, valamint a vágóhíd felé vezető ut eperfákkal szegélyeztessék. 4. Indítvány folytán polgármester előterjeszti, hogy első sorban a kantai utca kijárádázása s kikövezése van előirányzatba véve s a vasúthoz vezető szentkatolnai utcára ez évben csak úgy kerül sor, ha az időből és az előirányzott költségből telik. A gyűlés 11 órakor ért véget.

— **Tűz** ütött ki múlt kedden 11 órakor Kézdi-Vásárhelyt, mely nagy veszélyvel fenyegette a III. kerületet. Szerencsére az a kevés szél, mely az előtt való napokon állandóan fujt s a tűz után ismét megindult, arra az egy órára, míg a tűz tartott, elállott. Így tehát csak két csür s 3 drb bival lett a lángok martalékává. Az összes kár hivatalos adatok szerint 1048 frt 50 kr, melyből 504 frt az első magyar általános biztosító társulatnál van biztosítva. Az oltás körül a helybeli önkéntes tűzoltó-egyesület, valamint a köteles tűzoltók s az egész lakosság nagy buzgalmat fejtett ki s első sorban ennek köszönhető, hogy nagyobb-baj nem történt. Láttunk a tűznél egy divatosan öltözött kisasszonyt is, a mint nagy buzgósággal hordotta a vizet. Ez a lelkesítés megérdemli bizonyára, hogy egy pár sorban mi is megemlékezzünk róla.

— **Jótekonyság.** A helyi jótekonny nőegylet a husvéti ünnepek alkalmából 27 házi szegényt részesített könyörömadományban, mindeniknek 1—1 kegyeret és 1—1 font húst juttatván a nagy napokra. A hála és öröm könyvei által lön viszonzva a jótekonyság nemtőinek ezen dícséretre nem szoruló szép ténye.

— **Kossuth Lajos** egészségi állapotáról múlt szombaton újabb tudósítás érkezett Helfy Ignácához. E szerint nagy hazaküfia mult héten erősen megbűtötte magát, a minek folytán arca annyira megdagadt, hogy pár nap mulva az orvos kénytelen volt

egylancetta-szurással a daganatot megnyitni. A baj — mint maga Ruttkayné írja — nem veszélyes, de igen fájdalmas s elgyengítő, mert megakadályozza az evésben, sőt a beszéd is nehezebbé esik. Egyébiránt bizony remélhető, hogy néhány nap alatt a baj teljesen elmúlik.

— **Riadó a vasuti szolgálatban.** Az államvasutak üzletvezetőségeinek szombatn reggel öt órakor mentek hivatalba az üzletvezetőség kocsis-intéző osztályának a tisztviselői. Próbamozgósítás volt az egész országban, persze csak a vasuti alkalmazottak körében, a mennyiben a hadügyminisztériumtól intézett távirati megkeresésre azonnal össze kellett szedni az üzletvezetőségeknek, hogy a területükön álló állomásokon hány kocsi van. A debreczeni üzletvezetőséghez reggel hat órakor érkezett a hadügyminisztérium sürgönye s már hét órára nemcsak az üzletvezetőség, de a hadügyminisztérium is tudta, hogy hány kocsi áll türesen. Ennek pontos kiszámítására mozgósítás esetén szükség lehet; azért tartottak most egy főpróbát, mely mindenütt kitűnően sikerült.

— **A tagosítás ellenségei.** Nagy-Küküllőmegye Sáros községében ezelőtt hat évvel megkezdtek a tagosítást. A tagosító mérnök nagy fáradsággal már annyira befejezte a munkálatokat, hogy a napokban a kihasítást és hitelesítéseket kellett volna végezni. S most, pár nappal ezelőtt, megtörtént az a hallatlan eset, hogy míg a tagosító mérnök a községből ideiglenesen eltávozott, lakására eddig ismeretlen emberek bementek s a tagosításra vonatkozó összes jegyzőkönyveket és térképeket összeszedve, petroleummal leöntözték és a sütőkemenczébe elhamvasztották. Az eset annál nagyobb megdöbbenést kelt, mert így az összes munkálatokat, melyek már 24,000 forintba kerültek, előről kell kezdeni, s kérdés, hogy az újabb költségeket ki viselje. A vizsgálat erősen folyik annak kiderítésére, hogy kik a tettesek.

— **Gladstone legrövidebb beszéde.** A hirneves, agg angol államférfit, Gladstonet, múlt vasárnap egy kétezer tagból álló küldöttség kereste hawardi falusi jószágán. A küldöttség tagjai mind rossendalei lakosok voltak, a kik az agg államférfit egy pár posztócipővel, egy szőnyeggel, meg egy vég finom gyapokelmével tisztelték meg, mely mind a városka saját kézműiparából telt ki. A küldöttség, mely nagy ovációkban részesítette Gladstonet, nagyon szerette volna rábírni, hogy beszédet mondjon, de az agg államférfi nem volt rábírható erre. Tréfálkozva jegyezte meg: „Epen annyi hangom van még csak, hogy Isten áldását kérjem önökre.”

— **Gyilkossági kísérlet szerelemföltésből.** Káson-feltizi Oszing Józsefné korcsmája ablakán egyik este 10 órakor valaki belélt s a golyó az asztal mellett ülő korcsmárosné mellett a falba furódott. A csendőrségi járőr később kiderítette, hogy a tettes Todorán György káson-feltizi lakos volt, ki nevezett korcsmárosnéval szerelmi viszonyt folytatott s a ki tőle elhidegültén, ugyancsak feltizi Kovács Andrásval kötött hasonló viszonyt. Tettes letartóztatott és a csik-szentmártoni járásbírósnak átadott.

CSARNOK.

Dalos könyv.*

— Könyvismertetés. —

Ideje már, hogy az érzelm-nemesítés-, erkölcs-szelidítésnek leghivatottabb és leghatalmasabb eszköze, az ének, ne csak gondolatilag, hanem tényleg és rendszeresen is bevitessék minden népiskolába. A népiskolák növendékeinek, a sok nyomtatott kézikönyv és száraz betű mellett, valami élvezhető is kell nyújtani. A naposzat szűk falak közé zárt kis foglyok szórakozni vágyanak a sok unalmas tudakosság után. Pezsgés, élénkség és szokatlan vágy hevíti őket, ha testőket és lelkőket nem tudjuk koronként feifriszíteni. Azonban egy könnyű, kedélyes és szívemenesítő dalocska felüdíti a testet és lelket egyaránt. Az éneknek jótekonny hatását a kedélyre senki sem tagadhatja.

De nem az a célom, hogy most az ének hasznát fejtegessem. Egy a népiskolák számára irt „Dalos könyv“ fekszik előttem, melyet nem hagyhatok méltánylás nélkül annyival is inkább, mert uttörő munka a maga nemében. A mi tartalmát és módszerét illeti, egészen eltér az eddig kiadott gyűjteményektől, s különben is ily dalok egybegyűjtésével, tömeges és jutányos kiadásával kevesen és csekély eredménnyel foglalkoztak. E „Dalos könyv“ tartalma hosszú fardalmak gyümölcseiből van igen kiváló szempontok szerint összeválogatva. Szerzőjét — mint a „Dalos könyv“ hoz irt „Tájékoztató“-jában mondja — tartalmi szempontból a nemzeti nevelés, módszer-

tani szempontból pedig a hangjegytanítás elve vezérelte.

Szerző kétféle elemből szerkesztette össze könyvét: szóköltészetiből és zeneiből. A szóköltészeti rész anyagát — mint a „Tájékoztató“-ban is írja — részint a nép-, részint a műköltészet szolgáltatta. Mindkét-féle terméknél arra vigyázott, hogy megmaradjon a gyermek gondolatkörében s ne lépje túl érzelmvilágát; s mi a legfőbb, tisztán csak a magyar nép életébe vágó motívumokra támaszkodott.

Az egész könyv három részből, illetőleg kötetből áll, melyek közül az I. rész az I—II. osztály-, a II. rész a III—IV. o. és a III. rész az V—VI. osztály tanítási anyagát foglalja magában. Mind a három kötet szóköltészeti részeknek igen becses értékét senki sem tudná találobban és szebben méltatni és jellemezni, mint maga a szerző.

„A 6—7 éves gyermek (I. rész) ujjongva üdvözi a veresábu golyát; türelemmel híváskolja az elbujt csiga-bigát; fecskét lát — szeplőt mos; a pillangót égbe küldi; hívogatja a buvó napot s álmodik virágos kerttel és aranyos ekével. A leányka gondját viseli a virágnak; állatvilága a galamb, a liba, a gerlicze; kivallja a báránykát, várja a madárkát tavaszra, kaszálásra; dalol biboról, bársönyörű, gyöngyös koszoruról. Vallások érzületben csak a kérésig jutott még el, Isten jó-ságának és nagyságának kifejezéseit csak hasonlatokban s metaforákban érti meg. Ez a beszéd- és értelemgyakorlatok köre.”

„Az iskola tágiója látókörét. A második fokon (II. rész) a népelet, a haza földje lesz azon gondolatok, melylyel legtöbbet kell foglalkoznia. Új képek, új élet. A ballagó juhász, a gulyás, a bojtár, a vig arató, a szunnyadozó molnár, a vigyázó éjjeli őr mind ismert alakok. — A leány is kertet kertet már, gazdasszonykodik, réczével, tyukkal bibelődik, barátságot köt a fecskével.”

„Az egyszerű mondókákat játékoká váltják fel. Arany gyűrű, arany láncz, arany kapu, arany hid... A népdalok révén előjönnek a haza legnagyobb városai: Budapest, Eger, Kassa, Debreczen; legnagyobb folyói: a Duna, a Tisza, a Maros...”

A III. kötetnél (V. és VI. osztály) a már eddig felhasznált anyag tovább fejlesztését szerző két irányban kísérli meg. Egyik iránynál a szóköltészeti rész a történelemben és alkotmánytanban találja meg a reális alapot; a másik irány feladata pedig a gyermekeket elvezetni a műköltészethez. Mindkét irány keresztül-telére a legnemzetibb és legspeciálisabban magyar termékek szolgálnak a tanító rendelkezésére. És ez így is van a leghelyesebben, mert magyar nyelv és magyar zene — ez a két legdrágább kincsünk; e kettő az, mi bennünk tulajdonképpen nemzeti, magyar.

A mi a „Dalos könyv“ zenei részét illeti, ez is páratlanul van szerkesztve; gyermekdalok, népdalok és műdalok képezik a legnagyobb változatossággal anyagát. Szerzőnek mindenki helyeselheti a hangjegy szerint való tanítás elvét, ki azzal valaha gyakorlatilag foglalkozott; e tekintetben sok nézeteltérés van, valamint módszer (rendszer) tekintetében is. Mindenik rendszernek megvannak a maga nehézségei; de miért ne választanók a sok, nem egyforma nehézségű dolog közül a legkönnyebbet? Így a sokféle rendszer közül aránylag a legkönnyebbet kell logikai szempontból is választanunk; s tehát elégedjünk meg azzal, mit szerzőnk is ajánl: hogy a létraszerű hangokból alkotott normállétrák megtanítása tökéletesen megfeleljen a várakozásnak.

Nagy érdeme a szerzőnek az is, hogy P. Horváth Adám gyűjteményéből mintegy 31 dallamot alkalmazott, melyeknek úgy megfűtése, valamint kezdetleges dallamaiknak átírása felette nehéz munka volt.

Végül tessék bárkinek e könyvet részletes tárgyalás alá venni és ha a részletek iránt alaposan és valóban tájékozta magát, az könnyen tisztába jöhet általános bírálatával: hogy kifogástalan és mint a dalos könyvet nyertünk népiskoláink számára. S miután sok körülmény tanuskodik arról, hogy hazai tanítócsapatunk lelkesülni szokott minden téren a haladás iránt, bizonyosan örömmel fogja üdvözölni e szép reményekre jogosító mozzanatot is; örömmel fogják az alkalmat megragadni, hogy megszerezzék Sztankó Béla könyvét, mely egy hatalmas lépéssel vitte előbbre a népiskolai énektanítást.

Miháltz János.

Közigazgatás.

A hazai bőripar fejlesztése érdekében Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter a két év előtti bőripari szakkiállítás alkalmából tett bizottsági javaslatok alapján körrendeletet intézett a hazai kereskedelmi s iparkamarákhoz. E rendelet lényege a következő:

A hozzájárult betervezett jelentés szerint a vargák egy része csupán a gyors termelést tartva szem előtt, mellőzve az okszerű kikészítési eljárást, nem készíti, de elrontja a bőrt. Más-fél hó alatt kívánják előállítani a kész gyártmányt, holott ahhoz, hogy ennek minősége megfelelő legyen, 6—7 havi időköz kívánatik. Különösen rossz felsőbőrt készítenek az alföldi vargák, ezzel szemben jobb minőségű készítenek a felvidéki iparosok. Figyelemmel azon jelentőségre, melylyel bőriparunk némely ágában a kisipar bír s figyelemmel azon tapasztalatokra, melyek különösen a juhbőrök kezdetleges kikészítése és a kereskedők részéről tett figyelmeztetés eredménytelensége tekintetében észleltek, főlhivom a kamarát, hasson oda, hogy a főnálló helyzet mielőbb megjavítva legyen s érdekében vidékeken különösen világosítsa föl az illető iparosokat eljárásuk nem megfelelő s káros voltára. Tapasztalván továbbá azt, hogy a magyar nyers bőrök 5% a beégetve s a nyulás alkalmával elrontva van, minél fogva a nyers bőr első minőségének nem minősíthető, főlhivom továbbá a kamarát, hogy úgy közvetlenül, mint az ipartestület útján világosítsa föl a mészárosipar képviselőit, hogy e tekintetben mily nagy és jelentékeny közgazdasági kárt képviselnek a marhabőrök lenyuzásánál tisztán kezelési ügytelenségből előállott hibák. — Hasson oda, hogy az ipartestületek oly mészárosstanonczokat, kik a bőrlenyuzás tekintetében kiváló ügyességet, előmenetelt tanúsítanak, az ipariskolák évi munkakiállításának rendezői kiváló figyelemmel részesítsék s azoknak, kik mestereik bizonyossága szerint haladást mutatnak, igyekezetükért elismerést nyújtsanak. Mint-hogy a lábbeliek készítésével foglalkozó iparosok a közönséges varrógépen kívül más gépeket alig használnak, igyekezék a kamara előmozdítani azt, hogy legalább a talpvarró gépek beszerzésére, melyet az egyes kisiparosok állandóan nem foglalkoztathatnak, szövetkezetek alakítsanak a végből, hogy a gépek használatával kapcsolkozó munkamegtakarítás kihasználtsák. E tekintetben utalando arra, hogy a szükséges gépekből állandó gyűjteményes kiállítást rendeztem a budapesti technológiai muzeumban és hogy az ott kiállított gépeket a jelzett célra a legolcsóbb áron és legelőnyösebb feltételek mellett bocsájtatom az illetők rendelkezésére.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Hirdetések.

Árverezési hirdetmény.

Alólírott közhírré teszem, hogy Uzónban 728. sz. telekjegyzőkönyvben jelzett vendéglőmet szabad kézből f. évi május hó 15-én el fogom árvereztetni.

Venni szándékozók előlegesen értekezhetnek a tulajdonosnál Kézdi-Vásárhelyt.

Jancsó Sándor.

Sz. 1700. tkvi

1891.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy kolozsvári Farkas Ignác és Farkas Kata végrehajthatóan alsernátoni Rápolthy László végrehajtást szenvedő elleni 165 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Alsernáton határában fekvő az alsernátoni 1687. sz. tjkvben foglalt A + 2496 hr. sz. 87 frt, 3863. hr. sz. 44 frt, 3036 hr. sz. 108 frt, 5228. hr. sz. 4 frt 5230. hr. sz. 27 frt, 6114. hr. sz. 5 frt, 6746. hr. sz. 60 frt, 7000. hr. sz. 64 frt, 6743., 674, 6745, hr. sz. 65 frt, 2162., 2163. hr. sz. 91 frt, 2228. hr. sz. 303 frt, 5532. hr. sz. 83 frt, 7341/37. hr. sz. 145 frt, 2587. hr. sz. 265 frt becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi június hó 25. napján délelőtt 9 órakor Alsernáton község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladottni fognak.

* Dalos könyv. A népiskolák számára kiadott miniszteri tantervhez alkalmazva szerkesztette Sztankó Béla áll. tanítóképző-intézeti tanár, I—III. rész, Budapest, 1891. Méhner Vilmos kiadása. Ára 18, 28, 30 kr.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. törvényezik 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében

a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelyt, 189 2. április hó 6.

Gaál István,
kindelt egyes bír.

Új üzletnyitás!

Alulírottak tisztelettel hozzuk a t. közönség becses tudomására, hogy **Alberti és Szenkovits** czég alatt a kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő

férfi és női divat-üzletet

nyitottunk. Üzletünket igyekeztünk minden e szakmába vágó árukkal úgy rendezni be, hogy képesek lehessünk a legkényesebb igényeket is teljesen kielégíteni.

S mi dőn ezt a t. közönség b. tudomására hozzuk, egyuttal van szerencsénk szives pártfogását kérni.

Kézdi-Vásárhelyen, 1892. ápril hó.

Teljes tisztelettel:

Alberti és Szenkovits.

Gyönyörű minták magánosok számára ingyen és bérmentve. Szabóknak mintakönyv bérmentetlen.

RUHA-SZÖVETEK

a magas klérus számára Peruvien és Dosking. Cs. és kir. kat. hivatalnokok részére szabályszerű szövetek, ugyszintén tűzőtők, tornászok részére. Billard és játékasztalokhoz posztók, vadászkabátokhoz vízmentes loden, mosaszövetek. Utazóplaidok 4-14 frtig stb. A ki értékes, tisztességes és tartós, tiszta gyapjú szövetet s nem olcsó rongyot akar vásárolni, a mely a megvárrási díjra sem érdemes, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz
Brünnben.

Több mint fél millió értékű posztó-raktár.

A continens legnagyobb elküldési üzlete.

Figyelmeztetés! A t. közönség óva intetik az oly czegektől, kik 3.10 méteres, úgynevezett „maradékokat” és „szelvényeket” mint szalonöltözeteket kínálnak. Már ezen egyforma hosszmenyiségben látható a szédélges, mert ilyen maradékok divatból kiment, elromlott és eladatlan darabokból vannak elosztva.

Ilyen szemét árucikk, a melyek 2. és 3. kézből vásároltának össze, harmadrészt se érik meg a vételárnak.

Elküldés utánvétellel, 10 frton felül bérmentve.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven. 15-20

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

Allo m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mely- vonat	Gyors- vonat	Allo m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mely- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.53 10.31	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.20 4.48	7.23 7.47	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	12.28 1.08	1.18 2.49
Botfalva	"	5.07	8.03	Nagy-Enyed	(érk.)	1.35	3.47
Földvár	"	5.26	8.23	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(ind.)	2.21 2.31	4.40 4.52
Mogyorós	"	5.42	8.37	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk.)	3.08 3.18	5.20 5.26
Apáczsa	"	6.02	8.57	Kolozsvár (vendéglő)	(érk.)	5.14 6.08	6.52 7.40
Köpecz	"	6.09	9.04	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk.)	10.44	11.51
Ágostonfalva	"	6.26	9.20	Budapest	(ind.)	11.04	12.09
Aisó-Rákos	"	6.55	9.46		(érk.)	6.35	8.40
Homoród	"	7.12	9.59				
Kacsa	"	7.32	10.20				
Bene	"	7.52	10.36				
Erked	"	8.23	11.03				
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	8.46	11.19				
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	8.53 11.29	11.29				
Medgyes	(ind.)	10.09	12.37				

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Érvényes a megnyitás napjától.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4:00 d. u. 2:45	Brassó	indul reggel 8:30 d. u. 3:10
Imecsfalva	" " 4:17 " 3:02	Szász-Hermány	" " 8:49 " 3:29
Páva-Zabola	" " 4:34 " 3:19	Prázsmár	" " 9:13 " 3:53
Kovácsna	" " 4:47 " 3:32	Kökös	" " 9:26 " 4:06
Barátos	" " 5:17 " 4:02	Uzon	" " 9:43 " 4:23
Nagy-Borosnyó	" " 5:33 " 4:18	Kilyén	" " 9:58 " 4:38
Eresztevény	" " 5:52 " 4:37	Sepsi-Szentgyörgy	" " 10:23 " 5:03
Sepsi-Szentgyörgy	" " 6:32 " 5:17	Eresztevény	" " 10:51 " 5:31
Kilyén	" " 6:42 " 5:27	Nagy-Borosnyó	" " 11:13 " 5:53
Uzon	" " 7:00 " 5:45	Barátos	" " 11:42 " 6:22
Kökös	" " 7:13 " 5:58	Kovácsna	" " 12:00 " 6:41
Prázsmár	" " 7:30 " 6:15	Páva-Zabola	" " 12:13 " 6:53
Szász-Hermány	" " 7:50 " 6:35	Imecsfalva	" " 12:28 " 7:08
Brassó	érk. reggel 8:08 este 6:53	Kézdi-Vásárhely	érk. délután 12:46 este 7:26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.